

فَلَا تَتَّبِعُوا الْهَوَىٰ أَنْ تَعْدِلُوا

دادنامه هیات عمومی

کلاس پرونده: ۰۰۴۱۰۵

شماره پرونده:

دادنامه: ۱۴۰۱۰۹۹۷۰۹۰۵۸۱۱۱۲۲

تاریخ: ۱۴۰۱/۰۶/۱۵

پیوست:

بسم الله الرحمن الرحيم

شماره دادنامه: 140109970905811122

تاریخ دادنامه: ۱۴۰۱٫۰۶٫۱۵

شماره پرونده: ۰۰۴۱۰۵

مرجع رسیدگی: هیأت عمومی دیوان عدالت اداری

شاکی: شرکت بازرگانی توسعه انرژی پاک پرشین

موضوع شکایت و خواسته: ابطال بند ۵ دستورالعمل تعیین کارمزد و حق امتیاز و پروانه های فعالیت در بخش برق مصوب ۱۳۹۵٫۸٫۲۲ وزارت نیرو (ابلاغی به موجب نامه شماره ۹۵٫۴۴۴۰۶۱۰۰-۱۳۹۵٫۱۰٫۲۲ وزیر نیرو)

گردش کار: شاکی به موجب دادخواستی ابطال بند ۵ دستورالعمل تعیین کارمزد و حق امتیاز و پروانه های فعالیت در بخش برق مصوب ۱۳۹۵٫۸٫۲۲ وزارت نیرو (ابلاغی به موجب نامه شماره ۹۵٫۴۴۴۰۶۱۰۰-۱۳۹۵٫۱۰٫۲۲ وزیر نیرو) را خواستار شده و در جهت تبیین خواسته به طور خلاصه اعلام کرده است که:

۱- این مصوبه به استناد ماده ۵ و تبصره ذیل ماده ۸ قانون سازمان برق ایران (مصوب ۱۳۴۶) و ماده ۷ مصوبه شماره ۱۹۲۴۳۷، ۵۰۳۹۳، ۱۳۹۲٫۱۲٫۲۸ هیأت وزیران تدوین شده است. در صورتی که مطابق مستندات مذکور، به هیچ عنوان به دریافت حق امتیاز از شرکت های متقاضی صدور پروانه بر مبنای درآمد آنها توسط وزارت نیرو اشاره نشده است و مطابق با تبصره ذیل ماده ۸ قانون سازمان برق ایران، مصوب ۱۳۴۶ وزارت نیرو تنها مجاز به دریافت کارمزد خدمات صدور پروانه است.

۲- مطابق بند ۲۲ ماده ۱ قانون اجرای سیاست های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران درگاه ملی مجوزهای کشور تنها مرجع رسمی اعلام شرایط صدور یا تمدید مجوزهای کسب و کار محسوب می شود. با مراجعه به سامانه فوق الذکر مشخص می شود در حال حاضر «دستورالعمل اجرایی صدور پروانه خرده فروشی برق» تنها مرجع صدور، تمدید یا اصلاح پروانه خرده فروشی در صنعت برق می باشد. در این مصوبه هیچ اشاره ای به دریافت حق امتیاز از شرکت خرده فروش بر مبنای گردش مالی نشده و تنها به اخذ هزینه کارمزد تأکید کرده است. لذا اخذ مبلغی تحت عنوان حق امتیاز بر مبنای درآمد شرکت توسط وزارت نیرو، فاقد وجه قانونی و مغایر با بند ۲۲ ماده ۱ اصل ۴۴ قانون اساسی می باشد.

بنابراین با توجه به موارد ذکر شده خواهشمند است نسبت به حذف یا اصلاح بند ۵ دستورالعمل «تعیین کارمزد و حق امتیاز پروانه های فعالیت در بخش برق» و حذف هزینه های مرتبط با حق امتیاز صدور پروانه، اقدام فرمایید.

متن مصوبه مورد شکایت به شرح زیر است:

«دستورالعمل تعیین کارمزد و حق امتیاز پروانه های فعالیت در بخش برق

۵- دستور انجام کار

۵-۱- ضوابط اجرایی

۵-۱-۱- متقاضی دریافت (و یا تمدید و اصلاح) پروانه می باید وفق دستورالعمل مربوطه نسبت به ثبت درخواست خود در سامانه و دریافت کد رهگیری اقدام نماید.

۵-۱-۲- متقاضی دریافت پروانه موظف است، در هنگام ثبت درخواست خود در سامانه علاوه بر مدارک ذکر شده در سامانه، شماره فیش پرداختی ناظر به کارمزد و حق امتیاز پروانه (حسب مورد) را به منظور دریافت کد رهگیری ارائه نماید.

تبصره ۱- دریافت کد رهگیری توسط متقاضی، صرفاً به منزله ثبت درخواست وی برای بررسی مدارک می باشد.

تبصره ۲- در صورت رد درخواست صدور، تمدید و اصلاح پروانه، مبالغ پرداختی بابت کارمزد پروانه مسترد نخواهد شد.

۵-۱-۳- محاسبات حق امتیاز پروانه بر اساس اطلاعات مربوط به گزارش حسابرس مستقل و بازرسی قانونی به مجمع عمومی عادی سالانه صاحبان سهام (مرجعی مشابه در مورد مؤسسه) برای سال مالی گذشته (و یا آخرین سال در دسترس) شامل ترازنامه، صورت سود و زیان گردش حساب سود (زیان) انباشته، صورت جریان وجوه نقد و یادداشت های توضیحی صورت می پذیرد.

فَلَا تَتَّبِعُوا الْهَوَىٰ أَنْ تَعْدِلُوا

دادنامه هیات عمومی

کلاس پرونده: ۰۰۴۱۰۵

شماره پرونده:

دادنامه: ۱۴۰۱۰۹۹۷۰۹۰۵۸۱۱۱۲۲

تاریخ: ۱۴۰۱/۰۶/۱۵

پیوست:

تبصره- شرکت های تازه تأسیس متقاضی پروانه (شرکت هایی که از تاریخ تأسیس آنها وفق روزنامه رسمی کمتر از یک سال گذشته باشد) در سال اول فعالیت از پرداخت حق امتیاز پروانه معاف می باشند، این معافیت شامل حق امتیاز پروانه احداث نمی شود.

4-5-1- دارنده پروانه متعهد می شود به منظور حسن انجام تعهدات این دستورالعمل (از جمله تضمین پرداخت حق امتیاز پروانه) ضمانت لازم (از جمله چک، سفته و یا ضمانت نامه بانکی) را به وزارت نیرو بسپارد.

3-5- حق امتیاز پروانه

1-3-5- حق امتیاز پروانه بهره برداری (برای تولید برق)، پروانه توزیع، پروانه انتقال، پروانه خرده فروشی، پروانه صادرات و واردات، پروانه صلاحیت بهره برداری و نگهداری از نیروگاه به طور سالیانه و

به شیوه زیر از دارنده پروانه اخذ می شود:

که در آن: $LF_{ij,t}$ حق امتیاز پروانه شرکت i ام در سال t

FB_t : میزان منابع حاصل از دریافت حق امتیاز پروانه در سال که نوعاً سقف آن در هر سال از طریق بودجه سنواتی تعیین می شود.

: درآمد حاصل از فعالیت شرکت i ام در سال

تبصره- چنانچه شرکتی دارای چندین پروانه بهره برداری (برای تولید برق) باشد، با توجه به اینکه مندرج در صورت های مالی شرکت بیانگر مجموع درآمد از محل مجموع پروانه های بهره برداری وی است، لذا $LF_{ij,t}$ دربرگیرنده، حق امتیاز پروانه کلیه پروانه بهره برداری شرکت i ام در سال t می باشد.

2-3-5- از تاریخ ابلاغ این دستورالعمل، تمامی دارندگان پروانه موظف به پرداخت سالانه حق امتیاز پروانه می باشند.

3-3-5- حق امتیاز پروانه مراکز توسعه تولید پراکنده- موضوع ماده 4-14 دستورالعمل توسعه مولدهای مقیاس کوچک- در سال اول اجرای این دستورالعمل معادل 20,000,000 ریال است. این مبلغ در دی ماه هر سال برای اعمال در سال بعد توسط دفتر تعیین و پس از ابلاغ معاون وزیر در امور برق و انرژی لازم

الاجرا می باشد. در غیر این صورت بر اساس شاخص قیمت مصرف کننده (CPI) برای سنوات آتی تعدیل می شود- وزیر نیرو"

در پاسخ به شکایت مذکور، مدیرکل دفتر حقوقی وزارت نیرو به موجب لایحه شماره 1401,21929,410-1401,3,24 به طور خلاصه توضیح داده است که:

" 1- بر اساس ماده 5 و تبصره ماده 8 قانون سازمان برق ایران و ماده 7 مصوبه شماره 192437,150393,5-1392,12,28 هیأت وزیران «دستورالعمل تعیین کارمزد و حق امتیاز پروانه های فعالیت در بخش برق» توسط وزیر نیرو طی مصوبه شماره 1395,10,22-95,44406,100 ابلاغ شده و لازم الاجرا است. طبق بند 1-2 دستورالعمل فوق، متقاضیان پروانه فعالیت در بخش برق، موظف به پرداخت کارمزد و حق امتیاز پروانه می باشند.

2- سقف پرداختی از این بابت، هر ساله در قانون بودجه تعیین می شود و بر اساس آن از متقاضیان دریافت می کند.

3- بر اساس بند 22 ماده 1 قانون اجرای سیاست های اصل 44 پایگاه اطلاع رسانی مجوزهای کسب و کار تنها مرجع رسمی اعلام شرایط صدور یا تمدید مجوزهای کسب و کار محسوب می شود. لذا مستنداً به بند 10-1 «دستورالعمل اجرایی صدور پروانه خرده فروشی برق»، شرکت های خرده فروش موظف به پرداخت هزینه ها و کارمزد خدمات پروانه (موضوع تبصره ماده 8 قانون سازمان برق ایران) به وزارت نیرو شده اند. همچنین مطابق بند 5-1-2 «دستورالعمل تعیین کارمزد و حق امتیاز پروانه های فعالیت در بخش برق» کارمزد و حق امتیاز پروانه دریافت می شود. لازم به ذکر است که علاوه بر دستورالعمل اجرایی صدور پروانه خرده فروشی برق، دستورالعمل مورد اعتراض شاکی نیز بر روی پایگاه اطلاع رسانی مجوزهای کسب و کار، بارگذاری شده است.

4- طبق تبصره 3 ماده 7 قانون اصلاح مواد 1 و 7 قانون اجرای سیاست های کلی اصل 44 قانون اساسی و اصلاحات بعدی آن، مصوبات هیأت مقررات زدایی برای کلیه دستگاه های اجرایی لازم الاجرا است.

5- اخذ صورت های مالی شرکت از دارندگان پروانه بر اساس ماده 12 قانون سازمان برق ایران صورت می گیرد.

با عنایت به مراتب معنونه، اولاً: ماده 5 دستورالعمل مورد اعتراض که در خصوص هزینه حق امتیاز می باشد، حسب اختیارات قانونی وزیر نیرو، وفق مقررات جاری، خصوصاً ماده 12 قانون سازمان برق ایران وضع گردیده است و مغایرتی با قوانین و مقررات موضوع ندارد. ثانیاً: مصوبه مورد اعتراض در سامانه ملی

مجوزهای کسب و کار کشور بارگذاری گردیده است. لذا کلیه اقدامات صورت گرفته مطابق با قوانین و مقررات بوده و اینکه بند یاد شده فاقد هرگونه ایراد شرعی و قانونی بوده و دلیلی بر مغایرت آن با قوانین جاری کشور و همچنین دلیلی بر تضییع حق ایشان یا تخطی از مقررات مورد عمل ابراز نگردیده است، اتخاذ تصمیم

شایسته مبنی بر رد شکایت مطروحه توسط آن مرجع مورد استدعا است. "

فَلَا تَتَّبِعُوا الْهَوَىٰ أَنْ تَعْدِلُوا

دادنامه هیات عمومی

کلاس پرونده: ۰۰۰۴۱۰۵

شماره پرونده:

دادنامه: ۱۴۰۱۰۹۹۷۰۹۰۵۸۱۱۱۲۲

تاریخ: ۱۴۰۱/۰۶/۱۵

پیوست:

هیأت عمومی دیوان عدالت اداری در تاریخ ۱۴۰۱/۰۶/۱۵ با حضور رئیس و معاونین دیوان عدالت اداری و رؤسا و مستشاران و دادرسان شعب دیوان تشکیل شد و پس از بحث و بررسی با اکثریت آراء به شرح زیر به صدور رأی مبادرت کرده است.

رأی هیأت عمومی

براساس ماده 5 قانون سازمان برق ایران مصوب سال 1346: «از تاریخی که وزارت آب و برق برای هر منطقه اعلام می‌نماید هیچ شخصی اعم از حقوقی یا حقیقی نمی‌تواند بدون موافقت و کسب پروانه از وزارت آب و برق در توسعه یا ایجاد و احداث و بهره‌برداری تأسیسات تولید و انتقال و توزیع نیروی برق به منظور مصارف در امور کشاورزی و صنعتی و تجاری اقدام نماید. در صورت تخلف وزارت آب و برق می‌تواند از شروع یا ادامه کار آنها جلوگیری نماید و مقامات انتظامی موظف هستند با درخواست مأمورین مجاز وزارت آب و برق از ایجاد و بهره‌برداری این قبیل تأسیسات جلوگیری نمایند» و بر مبنای تبصره ماده 8 قانون مذکور: «وزارت آب و برق یا مؤسسات و شرکت های تابعه می‌توانند در قبال خدماتی که برای مؤسسات برق انجام می‌دهند کارمزدی معادل هزینه خدمات انجام شده تعیین و از مؤسسات مذکور دریافت دارند. وجوه حاصله به مصرف هزینه‌های مربوط به انجام مقاصد مقرر در این ماده خواهد رسید» و براساس موازین قانونی مذکور وزارت نیرو تنها مجاز به دریافت کارمزد هزینه خدمات بوده و مجوز قانونی جهت دریافت حق الامتیاز ندارد و عبارات «کارمزد» و «حق الامتیاز» با یکدیگر تفاوت دارند و نمی‌توان «حق الامتیاز» را معادل «کارمزد» تلقی کرد. بنا به مراتب فوق و با عنایت به اینکه اخذ هرگونه وجهی از اشخاص باید براساس مجوز قانونی صورت بگیرد و وزارت نیرو علی‌رغم دارا بودن مجوز و مستند قانونی مبنی بر اخذ وجه در قالب حق الامتیاز صدور پروانه از شرکت های خرده فروش برق بر مبنای گردش مالی آنها، براساس بند 5 دستورالعمل تعیین «کارمزد» و «حق الامتیاز» پروانه‌های فعالیت در بخش برق (ابلاغی به موجب نامه شماره 1395/10/22-95/44406/100 وزیر نیرو) به اخذ وجوه مذکور و ایجاد مسئولیت مالی برای اشخاص اقدام کرده است، لذا مفاد بند 5 دستورالعمل یادشده در خصوص اخذ هزینه‌های مرتبط با حق الامتیاز صدور پروانه با ماده 5 و تبصره ماده 8 قانون سازمان برق ایران مصوب سال 1346 مغایرت دارد و مستند به بند 1 ماده 12 و ماده 88 قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری مصوب سال 1392 ابطال می‌شود.

حکمتعلی مظفری

رئیس هیأت عمومی دیوان عدالت اداری